

Sygn. akt: I C 362/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 2 grudnia 2016 r.

Sąd Rejonowy w Międzyrzeczu I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSR Arkadiusz Rzeźnicki
Protokolant:	st. sekr. sądowy Agata Ososińska

po rozpoznaniu w dniu 2 grudnia 2016 r. w Międzyrzeczu

sprawy z powództwa (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w P.

przeciwko Bankowi (...) w J.

o zwolnienie zajętych przedmiotów spod egzekucji

I. Oddała powództwo.

II. Zasądza od powoda (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w P. na rzecz pozwanego Banku (...) w J. kwotę 5.355,62 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt I C 362/16

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 2 grudnia 2016r.

Powód (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w P. wniosła powództwo przeciwegzekcyjne przeciwko pozwanemu Bankowi (...) w J., żądając zwolnienia zajętych przez komornika sądowego Ł. N. ruchomości: placu zabaw, pomostu, wiaty, lodówek elektrycznych, rowerów wodnych, łózek, stolików z krzesłami, stołu do gry w piłkarzyki, stołu z krzesłami oraz rowerów. W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, że dnia 20.04.2016r. dłużnik poinformował go o toczącym się przeciwko niemu postępowaniu egzekucyjnym i dokonanych przez komornika przy Sądzie Rejonowym w Międzyrzeczu czynnościach egzekucyjnych. Powód wskazał, że dnia 20.02.2015r. zawarł z Firmą (...) Sp. z o.o. w P. umowę pożyczki, a zabezpieczeniem jej wykonania i realizacji były ruchomości objęte protokołem zajęcia w sprawach Km 875/15, Km 876/15 i Km 911/15.

W odpowiedzi na pozew pozwany Bank (...) w J. wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie od powoda zwrotu kosztów procesu. Pozwany wskazał, że przeciwko dłużnikowi (...) Sp. z o.o. postępowanie egzekucyjne toczyło się już w 2014r., a zajęcia ruchomości dokonano dnia 22.08.2014r. Nadto pozwany podniósł zarzut pozorności umowy pożyczki i przewłaszczenia ruchomości, która miała udaremnić skuteczność egzekucji. Pozwany podniósł, że powód uchybił terminowi z art. 841 kpc, gdyż powództwo można wnieść w terminie miesiąca od dowiedzenia się o naruszeniu prawa. Jest nieprawdopodobne, że współpracujące ze sobą osoby nie miały wiedzy o prowadzeniu egzekucji i zajęciu rzeczy.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Firma (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w P. prowadzi ośrodek wypoczynkowy położony w Ś., gmina T., na terenie którego znajdują się domki letniskowe i infrastruktura służąca celom wypoczynku. Dłużnik dysponował bazą noclegową, placem zabaw, wiatą grillową, pomostem oraz sprzętem do uprawiania sportu i rekreacji (np. rowery, piłkarzyki).

T. K. (1) potrzebował środków pieniężnych na potrzeby prowadzonej działalności i w tym celu zwrócił się do T. R., który jest prezesem zarządu (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w P.. T. R. ze środków prowadzonej przez siebie spółki udzielił T. K. (1) pożyczki w kwocie 35.000 zł. Środki pieniężne zostały przekazane w gotówce. W późniejszym czasie T. K. (1) zaproponował przewłaszczenie ruchomości znajdujących się na ośrodku w Ś..

Ruchomości znajdujące się na terenie ośrodka zostały zajęte przez komornika sądowego Ł. N. przy Sądzie Rejonowym w Międzyrzeczu. Zajęcie zostało dokonane w dniu 22 sierpnia 2014r. i dotyczyło łóżek, stolików okrągłych, lodówek, kajaków, rowerów wodnych, piłkarzyków, stołu z krzesłami. W dniu 29 lipca 2015r. komornik dokonał zajęcia placu zabaw, wiaty grillowej i zestawów stołów z ławkami, natomiast w dniu 25 września 2015r. organ egzekucyjny zajął pomost i rowery, oddając je pod dozór dłużnika Spółki (...), który nie informował o żadnych obciążeniach rzeczy. Niektóre z ruchomości zostały zbyte w toku egzekucji, np. część łóżek, plac zabaw. T. R. jeszcze w 2015 roku dowiedział się od T. K. (1) o zajęciu ruchomości spółki (...), znajdujących się na ośrodku w Ś., jednakże nie podjął żadnych kroków prawnych w tym zakresie. Dopiero w dniu 02 maja 2016r. (...) Sp. z o.o. złożył pozew przeciwegzekucyjny o zwolnienie zajętych rzeczy spod egzekucji.

Dowód: zeznania T. R. k. 124, umowa przewłaszczenia k. 4-6, protokoły zajęć k. 7-9, 51-52 oraz dokumenty z akt postępowania egzekucyjnego Km 66/15 i Km 1788/14 oraz Km 875/15, Km 876/11, Km 911/15 komornika Ł. N. przy Sądzie Rejonowym w Międzyrzeczu

Sąd zważył co następuje:

Powództwo okazało się niezasadne. Powództwo ekscydencyjne zmierza do wyłączenia spod egzekucji składnika majątkowego należącego do osoby trzeciej, do którego została skierowana egzekucja. Należy wskazać, że z uwagi na konieczność zapewnienia sprawności i pewności egzekucji powództwo przeciwegzekucyjne poddane jest szeregu warunkom i rygorom, które muszą być spełnione, aby było ono skuteczne. Zgodnie z art. 841 § 1 kpc osoba trzecia może w drodze powództwa żądać zwolnienia zajętego przedmiotu od egzekucji, jeżeli skierowanie do niego egzekucji narusza jej prawa. Powództwo można wnieść w terminie miesiąca od dnia dowiedzenia się o naruszeniu prawa, chyba że inny termin jest przewidziany w przepisach odrębnych (§ 3). Rozpoczęcie biegu terminu z art. 841 § 3 kpc nie jest uzależnione od udzielenia stosownego pouczenia. Powództwo o zwolnienie zajętego przedmiotu od egzekucji podlega prekluzji. Osoba trzecia powinna wytoczyć powództwo w ciągu miesiąca od dnia, w którym dowiedziała się o naruszeniu jej praw. Termin ten ma charakter materialnoprawny i nie podlega przywróceniu. W przypadku niedochowania miesięcznego terminu do wytoczenia powództwa, jak też zakończenia postępowania egzekucyjnego, osobie trzeciej pozostanie jedynie możliwość dochodzenia roszczeń odszkodowawczych. Niezachowanie tego terminu powoduje oddalenie powództwa, stąd termin ten jest jedną z przesłanek skuteczności zgłoszonego żądania przez osobę trzecią. Dniem, w którym strona dowiedziała się o naruszeniu prawa, jest dzień, w którym strona faktycznie dowiedziała się o zajęciu przedmiotu. Wobec zastosowanej konstrukcji prawnej zbadanie kwestii formalnej związanej z zachowaniem terminu wyprzedza merytoryczną ocenę żądania i następuje z urzędu, a nie na zarzut strony pozwanej. Wniesienie powództwa po upływie miesięcznego terminu stanowi podstawę oddalenia powództwa bez potrzeby oceny jego merytorycznej zasadności. Posiadanie przez nabywcę wiedzy o zajęciu rzeczy powoduje, iż rozporządzenie prawem po zajęciu nie ma wpływu na dalsze postępowanie, a zajęcie pozostaje skuteczne wobec nabywcy. Nie można bowiem mówić o naruszeniu w toku egzekucji prawa osoby trzeciej, skoro w chwili nabycia tego prawa wiedziała ona o jego zajęciu.

Powództwo okazało się niezasadne wobec przekroczenia przez powoda miesięcznego terminu na zgłoszenie żądania. W tym zakresie należało oprzeć się na zeznaniach złożonych na rozprawie przez T. R., który niewątpliwie zeznał, że już w 2015 roku posiadał wiedzę o zajęciu rzeczy mających być przedmiotem przewłaszczenia. W takim wypadku uzyskał już wówczas wiedzę o naruszeniu praw spółki którą reprezentuje, jednakże wówczas nie podjął żadnych kroków prawnych, a jak wskazał kwestię tą omawiał z radcą prawnym. Informacje o egzekucji T. R. miał nie tylko od T. K., ale też od swojego kolegi A. S., który zajmował się przedmiotowym ośrodkiem. Można więc uznać, że w świetle wiedzy osoby reprezentującej powoda istniały przesłanki do wystąpienia z powództwem przeciwegzekucyjnym już w 2015r. Zaniechanie powoda wywołuje dla niego ujemne skutki prawne w postaci utraty uprawnienia wynikającego z art. 841 kpc. Powód nie może skutecznie domagać się zwolnienia zajętych ruchomości spod zajęcia, skoro mając wiedzę o naruszeniu swoich praw nie podjął żadnych działań. Zdaniem sądu dłużnik nie ukrywał przed wierzycielem, na którego miało nastąpić przewłaszczenie, prowadzenia egzekucji z ruchomości, a ten jako osoba trzecia nie wystąpił o udzielenie mu ochrony we właściwym czasie. Brak podjęcia środków prawnych wywołuje negatywne konsekwencje w sytuacji powoda, gdyż nie może on uzyskać zwolnienia zajętych rzeczy. Bezczyńność powoda w dochodzeniu roszczenia wynikającego z art. 841 kpc skutkuje oddaleniem powództwa. Sąd ocenił zeznania T. R. jako wiarygodne, gdyż zeznając przedstawiał jak wyglądały stosunki pomiędzy nim a dłużnikiem i T. K. (1). Zeznania T. R. nie były kalkulowane, stąd nie dostosowywał on treści zeznań do obowiązujących przepisów prawnych. Reasumując powyższe wobec nie zachowania terminu do złożenia powództwa sąd nie mógł uwzględnić żądania opartego na art. 841 kpc, stąd powództwo oddalił.

Poza tym należy mieć na względzie merytoryczne braki jakie zaistniały w przypadku przewłaszczenia rzeczy. Przed wszystkim powód nie udokumentował daty faktycznego zawarcia umowy pożyczki i samego przewłaszczenia, a można mieć w świetle zeznań T. R. wątpliwości co do daty wskazanej w umowie. Zeznając za stronę powodową podawał, że umowa pożyczki była nieformalna, tj. najpierw dokonywano czynności, a po jakimś czasie dokumentowano umowę. Podkreślić należy, że umowa pożyczki i przewłaszczenia winna być tożsama podmiotowo, bowiem to pożyczkobiorca dokonuje przewłaszczenia rzeczy na rzecz pożyczkodawcy. W tym przypadku jak wynika z zeznań T. R. pożyczkobiorcą była osoba fizyczna T. K. (1), a pożyczkodawcą sam T. R.. Z zeznań strony nie wynika, aby czynności były dokonywane przez osoby prawne, a jak sam zeznał w dokumentach jego spółki nie będzie śladu udzielenia pożyczki. Z przedłożonych dokumentów również nie wynika żadna data pewna zawarcia pożyczki czy umowy przewłaszczenia. Zobowiązania te nie zostały potwierdzone księgowo przelewem, zgłoszeniem podatkowym do właściwego organu czy w końcu nie mają odzwierciedlenia w księgach rachunkowych spółek. Powód nie przedłożył umowy pożyczki sporządzonej na piśmie, która przedstawiała by bezspornie strony umowy. Jak wynika z zeznań T. R. pożyczka miała charakter „nieformalny”, tj. bez dokumentowania jej w rozliczeniach tak pożyczkodawcy i pożyczkobiorcy. Podkreślić należy, że strony umowy przewłaszczenia są spółkami kapitałowymi prawa handlowego (spółki z ograniczoną odpowiedzialnością), które jako przedsiębiorstwa winne spełniać rygory rachunkowości i finansów. W tym przypadku brak było bezgotówkowego obrotu, co pozwala przyjąć, że transakcja doszła do skutku pomiędzy osobami fizycznymi T. R. i T. K. (1). W świetle tego nie można uznać, że Spółka (...) mogła przewłaszczyć swój majątek na poczet zobowiązania, którego nie otrzymała, bowiem pożyczkobiorcą był co najwyżej T. K., pełniący funkcję Prezesa Zarządu, który jednak nie ma żadnych osobistych praw do majątku spółki i któremu nie można rozporządzać tym mieniem na zaspokojenie swoich osobistych zobowiązań. Warte jest również podkreślenia to, że przewłaszczenie było bezskuteczne co do rzeczy, które były już zajęte. W myśl art. 848 kpc zajęcie ma ten skutek, że rozporządzenie ruchomością dokonane po zajęciu nie ma wpływu na dalszy bieg postępowania, a postępowanie egzekucyjne z zajętej ruchomości może być prowadzone również przeciwko nabywcy.

Mając powyższe na uwadze należy stwierdzić, że powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie, po pierwsze nie zostały spełnione wymogi formalne – zgłoszenie żądania w terminie wymaganym w art. 841 kpc, po drugie wymogi materialne – powód nie udowodnił naruszenia jego praw, tj. że skutecznie uzyskał zabezpieczenie w postaci przewłaszczenia, gdyż do umowy przewłaszczenia doszło pomiędzy innymi podmiotami niż do umowy pożyczki. Poza tym brak potwierdzenia dat dokonywanych czynności nakazuje mieć na względzie, że zobowiązania mogły być podejmowane już po zajęciu rzeczy, a przez to są bezskuteczne w stosunku do dochodzącego wierzyciela.

Rozstrzygnięcie o kosztach procesu znajdowało oparcie w art. 98 kpc, gdyż powód przegrał proces w całości. Z tych względów od powoda na rzecz pozwanego zasądono kwotę 5.355,62 zł tytułem kosztów procesu według złożonego spisu kosztów (k. 119). Stawkę opłaty z tytułu kosztów zastępstwa procesowego ustalono na podstawie rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (w brzmieniu sprzed 27.10.2016r.).